DOSAR NR. 4-143/2024; nr.elect./4-24127758-38-4-11112024/
Chetrari Elena - art. 63 alin. (1) Cod contravențional

H O T Ă R Â R E
ÎN NUMELE LEGII

20 februarie 2025

or.Telenești

Judecătoria Orhei (sediul Telenești)

Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul – Gheorghe Ciobanu
Grefier – Ina Meleca

Cu participarea:
Agentului constatator din cadrul IP Telenești – Valentin Meleca
În lipsa:
Persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional – Elena Chetrari

examinând în ședință de judecată publică, în limba de stat, cauza contravențională pornită în baza Procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334287 din 06.11.2024, încheiat de către agentul constatator din cadrul IP Telenești, Meleca Valentin, pe faptul comiterii contravenției prevăzută de art.63 alin. (1) Cod contravențional de către Chetrari Elena, născută la *****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP *****, domiciliat în satul *****, instanța de judecată,-

A C O N S T A T A T :

1. La 21 octombrie 2022, în cancelaria Judecătoriei Orhei (sediul Telenești), a fost înregistrat demersul înaintat de Inspectoratul de Poliție Telenești prin care solicită de a examina cauza contravențională pe faptul comiterii contravenției prevăzută de art.63 alin. (1) Cod contravențional de către Chetrari Elena, născută la *****, IDNP *****, care a fost repartizat aleatoriu pentru examinare de către judecătorul Judecătoriei Orhei sediul Telenești, Ludmila Iarmaliuc.

2. La data de 13.01.2025 cauza contravențional a fost redistribuită aleatoriu judecătorul Gheorghe Ciobanu în baza încheierii din 13.01.2025 a președintelui interimar al Judecătoriei Orhei, Veronica Cupcea, din motivul transferării temporare a judecăîtorului Ludmila Iarmaliuc la Curtea de Apel Nord.

3. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria/Nr. MAI06 334287 din 06.11.2024, perfectat de către agentul constatator Meleca Valentin, s-a constatat că, *în perioada de timp 01.09.2024-05.11.2024 cet. Chetrari Elena şi-a îndeplinit obligaţiile părinteşti prin faptul că ignore şi nu este responsabilă de creşterea şi educarea copilului minor. Chetrari Elena nu a întreprins măsuri pentru ca copilul ***** să frecventeze şcoala.*

Poziția participanților la proces și procedura de citare

4. *Agentul constatator Meleca Valentin*, în ședința de judecată a declarat că susține procesul-verbal cu privire la contravenție și solicită în temeiul art.63 alin.(1) din Codul contravențional să-i fie aplicată contravenientului Chetrari Elena o amendă minimă.

5. *Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Chetrari Elena*, fiind citată legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat, dar a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

Examinarea fondului cauzei

6. În conformitate cu prevederile art.7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Potrivit art.8 alin.(2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Conform art.10 Cod contravențional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârșită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

Conform prevederilor art.14 alin.(1)–(3) din Codul Contravențional al RM, contravenţia se săvârşeşte cu intenţie sau din imprudenţă. Contravenţia se consideră săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conştient survenirea acestor urmări. Contravenţia se consideră săvârşită din imprudenţă dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod uşuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deşi trebuia şi putea să le prevadă.

Potrivit art.374 Cod contravenţional, procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvârşirea contravenţiei. (2/1) Procesul contravenţional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei. (3) Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Conform art.375 alin.alin.(1), (2) și (3) Cod contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

Potrivit art.381 alin.(4) Cod contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

În conformitate cu art.425 alin..(3) Cod contravențional, aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzându-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.440 alin.(1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare. În conformitate cu alin.(1) al art.442 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Conform art. 425 alin. (1), (2) și (3) Cod contravenţional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

La examinarea cauzei contravenționale, instanța de judecată va ţine cont de rigorile art.458 Codul contravențional, care indică că examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei. Instanța reține că pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de art.6 § 2 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, instanţa de judecată verifică legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.6 alin.(2) şi (3) CEDO, orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită. În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăţia inculpatului prin adoptarea unor soluţii motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: „în cazul în care instanţele judecătoreşti naţionale se abţin de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părţii care le-a formulat posibilitatea de a şti dacă o anumită susţinere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Boldea v. România, 15 februarie 2007, §30). Orice acuzat are, în special, dreptul: să fie informat, în termenul cel

mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, asupra naturii şi cauzei acuzaţiei aduse împotriva sa; să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiţiei o cer; să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării şi să obţină citarea şi audierea martorilor apărării în aceleaşi condiţii ca şi martorii acuzării; să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înţelege sau nu vorbeşte limba folosită la audiere.

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de judecată reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenții.

7. În speță instanța de judecată reține că la 06.11.2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Telenești, Meleca Valentin, a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334287, pe faptul comiterii de către Chetrari Elena a contravenției prevăzute de art. 63 alin.(1) Cod contravențional, pentru faptul că, *în perioada de timp 01.09.2024-05.11.2024 cet. Chetrari Elena și-a îndeplinit obligațiile părinteşti prin faptul că ignore și nu este responsabilă de creşterea și educarea copilului minor. Chetrari Elena nu a întreprins măsuri pentru ca copilul ***** să frecventeze școala.*

8. Întru confirmarea faptei prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, la procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334287 din 06.11.2024, organul de constatare a prezentat următoarele probe:

- Demersul directorului IP Gimnaziul „Anton Moraru" s.Pistruieni, către Inspectoratul de Poliție Telenești, prin care s-a solicitat suportul organelor de drept soluționarea problemei absenteismului elevului și anume neglijarea din partea părinților Chetrari Elena și *****, invocând în acest sens că părinții nu se prezintă în cadrul ședințelor CMI și cele părintești, refuză de a colabora cu profesorii, folosesc limbaj necenzurat în adresa profesorilor și condiții nefavorabile de a se pregăti elevul de lecții, absențe nemotivate de la ore 103 ore în perioada 02.09.-21.10.2024, fuga din timpul orelor în direcții necunoscute, nereușită școlară, aspect neglijat al vestimentației și manualelor , fumatul pe teritoriul școlii (f.d. 4);
- Materialele anexate la demers (f.d.5-12);
- Proces-verbal de audiere a martorului din 05.11.2024 Vieru Ecaterina (f.d.13);
- Proces-verbal de audiere a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional din 06.11.2024 Cetrari Elena (f.d.14);
- Proces-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 334287 din 06.11.2024, pe faptul comiterii de către Chetrari Elena a contravenției prevăzută de art.63 alin. (1) Cod contravențional.

9. Conform art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului. Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.
Aceasta se datorează faptului că copiii minori sunt temporar incapabili să-şi asigure de sine stătător existenţa, mai mult ca atât, aceştia necesită a fi educaţi şi învăţaţi de a-şi satisface pe viitor existenţa proprie, adică la atingerea vârstei de majorat.
10. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, Chetrari Elena a fost citată legal, însă în ședința de judecată nu s-a prezentat si a informat în scris instanța la 20.02.2025, că ea cunoaște despre necesitatea de a se prezenta în ședință de judecată, totodată a menționat că în caz dacă nu se va prezenta să fie examinată cauza în lipsa, respective, reieșind din prevederile art.455 alin. (3) Cod contravențional, cauza a fost examinată în lipsa făptuitorului.
11. Prin urmare, instanța examinând nemijlocit materialele cauzei, ajunge la concluzia că Chetrari Elena în calitate de părinte, fiind sesizată de către directorul IP Gimnaziul „Anton Moraru” s.Pistruieni, Bargan Aurica, precum și de către diriginta Vieru Ecaterina privind lipsa permanentă a elevului *****, mama acestuia, Chetrari Elena nu nu a întreprins măsurile ce se impun pentru a nu admite neglijarea educațională a copilulului prin neșcolarizarea acestuia, iar tatăl acestuia *****, este invalid și nu are posibilitate să se deplaseze, informație care a fost susținută de către agentul constattaor în ședință de judecată.
12. La soluţionarea cauzei contravenţionale, instanţa de judecată a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, a evidenţiat circumstanţele care dovedesc vinovăţia lui Chetrari Elena, ca în consecinţă şi în urma aprecierii probelor cercetate în şedinţă, în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege, să se confirme incontestabil vinovăţia acesteia în săvârşirea contravenţiei prevăzute la art.63 alin.(1) Codul contravențional.
13. Art.63 alin.(1) Cod contravențional, stabilește sancțiune pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului, se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.
14. La stabilirea sancţiunii, instanţa de judecată ţine cont de prevederile art.art.32, 37 Cod contravenţional, caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenţiei, comportamentul contravenientului. Totodată, instanța de judecată menționează că circumstanţe atenuante şi agravante nu au fost identificate.

15. Reieșind din circumstanțele cazului, ținând cont de scopul sancțiunii contravenționale de reeducare şi corectarea persoanei care a săvârșit contravenția, instanța de judecată va stabili față de Chetrari Elena pentru comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, sancțiune sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, ce constituie suma de 300 (trei sute) lei.
16. În temeiul celor expuse, examinând sub toate aspectele, complet şi obiectiv circumstanțele cauzei contravenționale, în conformitate cu prevederile art. art. 34, 395, 458, 460, 462 Cod contravențional, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e :

Chetrari Elena, născută la *****, IDNP *****, se recunoaște vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional și i se aplică sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 6 (șase) unități convenționale, ce constituie suma de 300 (trei sute) lei.

Se explică contravenientei Chetrari Elena, că potrivit art.34 alin.(3) Cod contravențional, aceasta este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Hotărâre motivată pronunțată în ședință publică la 20 februarie 2025.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Telenești).

Președintele ședinței,
judecătorul Gheorghe Ciobanu